

- ESTUDIS :
 - CICLE : Segon
 - SEMESTRE : Segon
 - NOMBRE I TIPUS DE CRÈDITS : 5 crèdits tèorico-pràctics
 - TIPUS D'U.V. :
 - HORARI : Dimarts i dijous, 13h. - 14,30h.
 - PROFESSOR : Eduard VILELLA
-

OBJECTIUS

Introducció sumària als principals àmbits d'interès de la matèria partint d'una primera reflexió al voltant de: a) les possibilitats per a un lector actual (de l'anomenada "postmodernitat") de lectura dels textos, autors i esdeveniments en qüestió; b) quin pot ser per a ell l'interès d'apropar-se a la literatura d'aquesta època; c) com cal valorar qüestions com la configuració de cànons de tradició "nacional" i la territorialització dels fenòmens literaris a Itàlia en el context del naixement de les literatures romàniques. Des d'aquesta perspectiva, l'estudi de textos i autors concrets en el marc de cada gènere literari permet subratllar les novetats i continuïtats que marquen el naixement de la literatura italiana i l'herència que l'època deixa a la literatura europea posterior. L'aplicació concreta del programa de continguts generals és susceptible d'adaptacions i eventuais ajustaments en funció de les necessitats concretes dels plans d'estudi dels alumnes inscrits i, naturalment, dels seus interessos.

PROGRAMA

1.- Contextualització.

a) L'interès de la literatura medieval. Condicionants i condicions de la lectura: l'*alteritat* i la *modernitat*, categories a superar? b) Itàlia medieval: panoràmica històrica. De la ciutat, al *comune*, al "Renaixement". c) La literatura italiana medieval: el context romànic, dinàmiques territorials, el naixement dels cànons a Europa.

2.- L'amor com a centre de l'experiència. La dialèctica de la lírica amorosa de *Lentini* a *Petrarca*.

a) Precedents. L'art dels trobadors a Itàlia. b) *Lentini* i l'escola siciliana. c) Trasplantament a la Toscana: *Guittone d'Arezzo*. d) *Dolce Stil Novo*. *Dante*. e) *Petrarca*.

3.- L'exhuberància narrativa.

a) *Marco Polo* i la tradició dels llibres de viatges. b) La veta caballeresca: la tradició èpica, la matèria artúrica. *Tristany* i *Isolda* a Itàlia. c) De la *novella* al *Decameron*.

4.- La *Divina Commedia* de *Dante*. Lectura de *Inferno*.

5.- El naixement d'una tradició literària en la crisi del món al s. XIV. *Dante*, *Petrarca*, *Boccaccio*. Repercussions a Itàlia i Europa.

AVALUACIO

L'avaluació consistirà en una prova escrita final al voltant dels temes tractats, la bibliografia desenvolupada durant el curs, i les lectures realitzades per l'alumne. Caldrà concordar un treball paral·lel que representi part substancial de la nota final i redueixi el pes específic d'un únic examen.

BIBLIOGRAFIA

Els manuals

- Ferroni, G. (1991), *Profilo della lettera italiana*, Einaudi, Torí, Vol. 1.
- Asor Rosa, A. (1982-), *Letteratura italiana*, Einaudi, Torí.
- Brioschi, F., Di Girolamo, C. (1993) *Manuale di letteratura italiana. Storia per generi e problemi*, Bollati Boringhieri, Torí, Vol. 1

Altres llibres

- [AA.VV.] (1997), *Le monstra nell'Inferno dantesco: tradizione e simbologie*, Centro italiano di studi sull'alto medioevo, Spoleto.
- [AA.VV.] (1998), *L'autobiografia nel Medioevo*, Spoleto, Centro italiano di studi sull'alto medioevo, Spoleto.
- [AA.VV.] (1997), *Petrarca, Verona e l'Europa*, Antenore, Padova.
- Auerbach, E. (1998) *Figura*, Trotta, Madrid.
- Baldelli, I. (1999), *Dante e Francesca*, Olschki, Florència.
- Balsamo, A. (1998), *Dante: fedele amante e sodomita pentito: parlar d'amore per dire altro*, Palomar, Bari.
- Contini, G. (1976), *Un'idea su Dante*, Einaudi, Torí.
- Corti, M. (1993), *Percorsi dell'invenzione*, Einaudi, Torí.
- Delcorno, D. (1998), *Tristano e Lancillotto in Italia*, Longo, Ravenna.
- Falzon, A. (1996), *Re Artù in Toscana: inchiesta sul ciclo arturiano in Toscana dal 12 secolo a oggi*, Nuova immagine, Siena.
- Folena, G. (1990), *Culture e lingue nel Veneto medievale*, Programma, Padova.
- Giglio, R. (1997), *Il volo di Ulisse e di Dante: altri studi sulla Commedia*, Loffredo, Napoli.
- Gorni, G. (1981), *Il nodo della lingua e il verbo d'amore. Studi su Dante e altri duecentisti*, Olschki, Florència.
- Lerner, J. (1982), *L'Italia nell'età di Dante, Petrarca, Boccaccio*, Il Mulino, Bolonia.
- Malato, E. (1999), *Dante*, Salerno, Roma.
- Nardi, B. (1990) *Dante e la cultura medievale*, Laterza, Bari.
- Pinto, R. (1994), *Dante e le origini della cultura letteraria moderna*, Champion, París.
- Santagata, M. (1999), *Amate e amanti: figure della lirica amorosa fra Dante e Petrarca*, Il Mulino, Bolonia.
- Segre, C. (1999), *Le varianti e la storia: il Canzoniere di Francesco Petrarca*, Boringhieri, Torí.